

Repair Café

Weggooien? Mooi niet!

VERSLAG LANDELIJKE REPAIR CAFÉ-DAG 2016

Colofon

Uitgave	Stichting Repair Café International
Tekst	Nina Blanken/Stichting Repair Café International, Martine Postma/Stichting Repair Café International
Foto's	Martin Waalboer/Stichting Repair Café International
Copyright	Stichting Repair Café International 2016 Het overnemen en vermenigvuldigen van teksten en afbeeldingen uit deze uitgave is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Stichting Repair Café International.

Inhoud

1. Inleiding.....	5
2. Opening door Fons Weijts (organisator Repair Café Eindhoven-Woensel) en Mary-Ann Schreurs (wethouder Duurzaamheid gemeente Eindhoven)	6
3. Samenvatting presentatie Martine Postma	7
4. Themasesies	12
4.1 De smederij: het Repair Café van vroeger	13
4.2 Oplossingen voor textielreparaties	13
4.3 10-minutengesprekken met Martine Postma	14
4.4 Veilig werken in het Repair Café	14
4.5 Repareren en recyclen met kinderen	15
4.6 Koudwatervrees voor 3D-printen?.....	17
4.7 Een Repair Café organiseren en financieren	17
4.8 Hoe komt jouw Repair Café in het nieuws?.....	17
4.9 Mogelijkheden van het Repair Café-netwerk.....	18
4.10 Werken met vrijwilligers	19
4.11 Ervaringen uitwisselen	20
5. Afsluiting	21

1. Inleiding

De vijfde Landelijke Repair Café Dag werd op zaterdag 28 mei 2016 gehouden in Eindhoven. Voor het eerst werd de 'LRCD' niet georganiseerd door Stichting Repair Café, maar door vrijwilligers van een Repair Café uit het Nederlandse netwerk. Fons Weijts van Repair Café Eindhoven-Woensel had, samen met zijn team, een inspirerende dag voorbereid, waarop van alles te doen was.

Op het Novalis College in Eindhoven - waar Fons in het verleden zelf werkte als techniekdocent - kwamen bijna 150 vrijwilligers, betrokken bij meer dan vijftig Repair Cafés in Nederland, bijeen om elkaar te leren kennen en ervaringen uit te wisselen. De goed verzorgde catering, door leerlingen van deze vrijeschool voor voortgezet onderwijs, droeg zeker bij aan de gezellige sfeer.

Net als de eerdere ontmoetingsdagen was ook de LRCD 2016 weer een gezellige, gevarieerde en leerzame dag, waarop veel is besproken en gedeeld. In dit verslag kun je alles nog eens rustig nalezen. Ook de foto's geven een leuk beeld van de dag.

Namens het bestuur en het team van Stichting Repair Café wil ik Fons Weijts en de andere vrijwilligers van Repair Café Eindhoven-Woensel hartelijk bedanken voor het organiseren van de LRCD 2016. Hulde!

Martine Postma

directeur Stichting Repair Café International

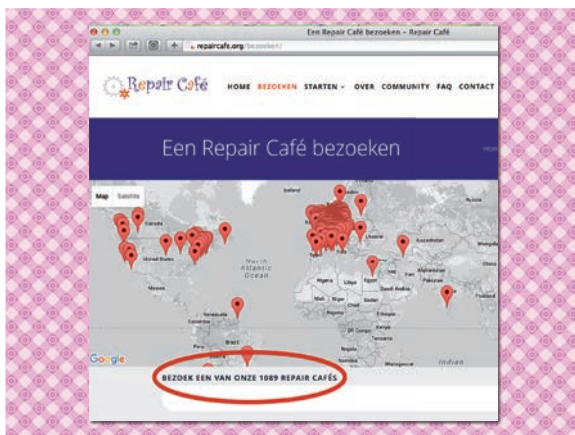
2. Opening door Fons Weijts en Mary-Ann Schreurs

De LRCD 2016 werd geopend door organisator Fons Weijts, initiatiefnemer van Repair Café Eindhoven-Woensel. Fons heette iedereen welkom in Eindhoven en op het Novalis College. Hij vertelde over de duurzame kwaliteiten van het gebouw, dat hij tien jaar geleden zelf heeft helpen bouwen. Het Novalis College is bijvoorbeeld opgetrokken uit hergebruikte bakstenen van mijnwerkershuisjes en van binnen afgewerkt met leem. De toiletten worden doorgespoeld met regenwater in plaats van drinkwater. Een uitgelezen locatie, kortom, voor de LRCD!

Na zijn welkomstwoord gaf Fons het woord aan Mary-Ann Schreurs, wethouder Duurzaamheid van de gemeente Eindhoven. Zij benadrukte de waarde van reparatiekennis voor een echt duurzame samenleving en wenste iedereen een gezellige en nuttige dag toe.

3. Samenvatting presentatie Martine Postma

Martine vertelde dat er intussen wereldwijd bijna 1.100 Repair Café-locaties zijn, in 25 landen. De helft van de locaties is te vinden in Nederland en Vlaanderen, maar ook Duitsland timmert aan de weg (ca. 300 locaties), gevolgd door Frankrijk (90), Engeland en de Verenigde Staten (enkele tientallen) en diverse andere landen. Het Repair Café heeft zelfs Azerbeidzjan, Egypte en India bereikt!

Het Repair Café kan zich wereldwijd verspreiden doordat de internationale website Repair-caffe.org - inclusief het Repair Café-startpakket - intussen in vijf talen beschikbaar is: Nederlands, Engels, Duits, Frans en sinds enige maanden ook Spaans.

India

Martine liet foto's zien van Repair Cafés uit de hele wereld, en wees erop dat de sfeer op al die foto's min of meer hetzelfde is: altijd vrolijk, gezellig, ongedwongen. Ze zei: "Het Repair Café verbindt mensen, ongeacht leeftijd, huidskleur of achtergrond."

Volgens Martine is het dan ook niet zo vreemd dat diverse Repair Cafés, onafhankelijk van elkaar, het afgelopen jaar op het idee zijn gekomen om repareerbijeenkomsten met en voor vluchtelingen te organiseren. Dit gebeurde in Groningen (op de slide hiernaast de linkerfoto) en Tirol (rechterfoto op de slide), maar ook in Bussum, Stuttgart en op andere plaatsen. Martine noemde dit soort initiatieven, die vanzelf uit het netwerk opborrelen, bijzonder waardevol. Ze zei dat Stichting Repair Café zich inspant om ze verder te verspreiden, zodat ook andere Repair Cafés zich erdoor kunnen laten inspireren.

Repair Cafés met vluchtelingen

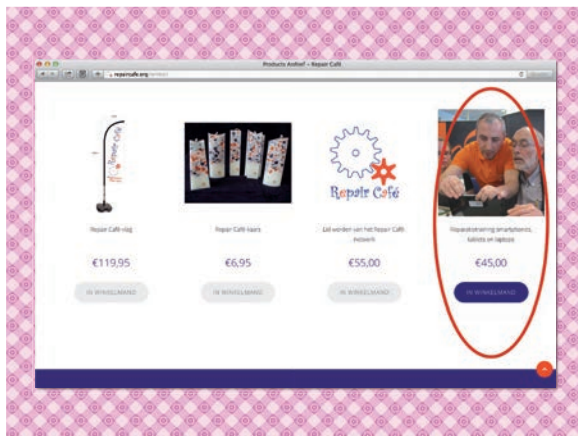
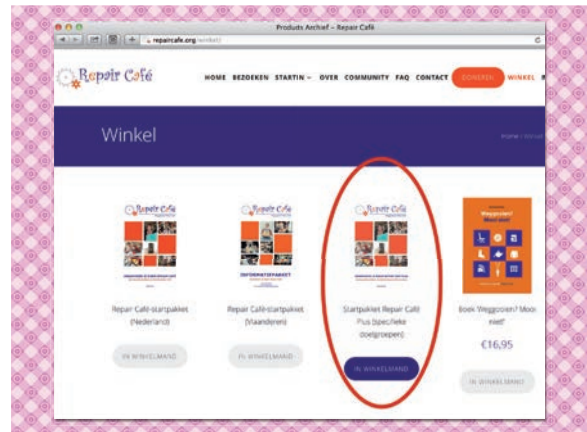

Nespresso-reparatiehandleiding

Martine noemde nog een aantal voorbeelden van goede initiatieven uit het netwerk. Zoals een Nespresso-reparatiehandleiding, gemaakt door Cor van der Sluis van Repair Café Capelle aan den IJssel. Cor zal de handleiding uploaden op het Repair Café-forum (<http://repaircafe-forum.org/nederlands/>) zodat andere reparateurs hem kunnen downloaden en aanvullen. Bedoeling is dat de Nespresso-reparatiehandleiding net zo'n uitgebreid en onmisbaar naslagwerk wordt als de intussen beroemde Senseo-versie.

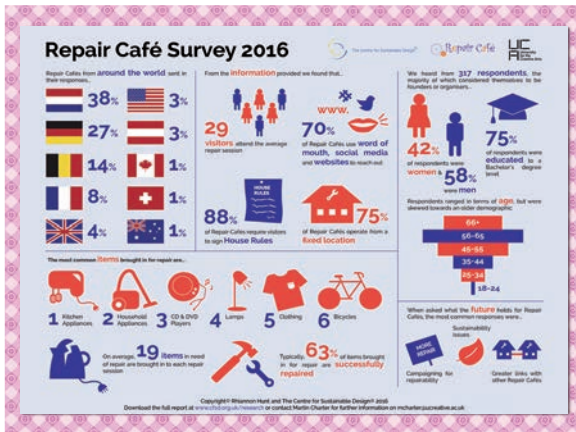
Martine noemde ook het aangepaste startpakket dat Stichting Repair Café sinds enige tijd aanbiedt, voor het organiseren van een 'Repair Café Plus': een gewoon Repair Café, maar dan met vrijwilligers die iets meer aandacht nodig hebben, omdat ze een lichamelijke of geestelijke aandoening hebben. Dit startpakket is ontwikkeld samen met de organisatoren van Repair Café Sneek, dat met veel succes met zulke vrijwilligers werkt.

Verder wees Martine de aanwezigen op de Reparatietraining smartphones, tablets en laptops, die Stichting Repair Café sinds kort aanbiedt in samenwerking met haar nieuwe partner ReplaceDirect. Tijdens deze training, die een dagdeel duurt, leren Repair Café-vrijwilligers van professionals de fijne kneepjes van smartphone-, tablet- en laptopreparaties.

Martine vertelde dat de Repair Cafés wereldwijd maandelijks naar schatting intussen 13.200 producten repareren. Rekenmethode: een Repair Café-groep organiseert gemiddeld één bijeenkomst per maand, waarop gemiddeld 19 producten ter reparatie worden aangeboden, waarvan 63 procent (12 voorwerpen) ook daadwerkelijk wordt gerepareerd.

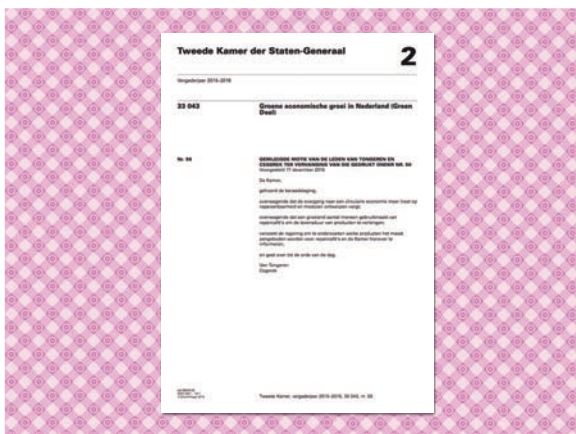

De cijfers die Martine noemde, zijn afkomstig uit een onderzoek dat Stichting Repair Café onlangs hield samen met het Centre for Sustainable Design in Farnham, Engeland.

Martine noemde ook een initiatief van een vrijwilliger van het Repair Café in Farnham. Deze heeft een Repair Café-wiki ontwikkeld, een online database waarin reparateurs door hen uitgevoerde reparaties kunnen beschrijven in woord en beeld. Martine riep het netwerk op om hier eens in te duiken, en ook reparatiebeschrijvingen in deze database toe te voegen. Volgens Martine kan dat gewoon in het Nederlands.

Martine vertelde over de toekomstplannen van Stichting Repair Café. De Tweede Kamer nam in december 2015 een motie aan, waarin de regering werd opgeroepen te onderzoeken met wat voor spullen mensen naar het Repair Café komen. Doel is om met deze gegevens in de hand fabrikanten te bewegen om robuuster te gaan ontwerpen. Stichting Repair Café wil voor het verzamelen van deze gegevens een beter systeem ontwikkelen dan de Google-spreadsheet waarin Repair Café-vrijwilligers momenteel hun reparatiegegevens kunnen bijhouden.

Stichting Repair Café wil ook graag een format ontwikkelen om het aanleren van reparatievaardigheden weer een plaats te geven in het basisonderwijs. Want om ook toekomstige generaties weer aan het repareren te krijgen, is het nodig dat kinderen er al jong mee in aanraking komen. En zien dat het leuk is om een kapot voorwerp weer heel te maken. Stichting Repair Café wil de Repair Cafés in het land hierbij betrekken en denkt dat veel reparateurs het leuk zullen vinden om schoolkinderen iets bij te brengen over repareren. Ook voor dit project zoekt de stichting nog financiering.

4. Themasesessies

Na de lunch volgden twee rondes themasesessies. De deelnemers konden dit jaar kiezen uit wel elf onderwerpen die allemaal belangrijk zijn voor het Repair Café. Voor de themasesessies verspreidden de aanwezigen zich over tien klaslokalen en een hut naast de school.

4.1 De smederij: het Repair Café van vroeger

Een hut naast de school? Ja, de smederij van het Novalis College. In het lesprogramma van deze vrije school voor voortgezet onderwijs is veel aandacht en ruimte voor ambachtelijke vakken. De leraren smeden en textiel wilden hun kennis graag delen met de vrijwilligers van het Repair Café.

De workshop smeden was razend populair, zowel bij de mannen als bij de vrouwen. Smid Eric van Dijk, leraar op het Novalis, noemde de smederij "het Repair Café van vroeger". In de hut was het bloedheet. De leerling-smidslieden droegen stevige schorten en dikke handschoenen. Volgens de smid is smeden goed voor je wilskracht. Een van zijn leerlingen had na een halfuur al een perfecte krul geslagen in haar metalen pen.

4.2 Oplossingen voor textielreparaties

Lerares Carla de Werk had in haar textielwerkplaats een workshop voorbereid. Maar de textieldeskundigen van het Repair Café bleken meer te weten dan Carla had verwacht. De workshop werd een rondleiding door het lokaal. Hier leren leerlingen van het Novalis doordeweeks spinnen, mandenvlechten en boekbinden. De Repair Café'ers reageerden enthousiast: "Had ik zelf maar zo'n werkplaats." Ondertussen spraken ze over naaimachines, veeleisende bezoekers en slimme textieloplossingen.

4.3 10-minutengesprekken met Martine Postma

Voor het eerst was het tijdens de Landelijke Repair Café-dag mogelijk om een 10-minutengesprek met Repair Café-bedenker Martine Postma aan te vragen. Ongeveer tien vrijwilligers maakten van deze mogelijkheid gebruik. Sommige vroegen advies over specifieke zaken die in hun Repair Café spelen, andere wilden vooral vertellen over hun lokale ervaringen, weer andere wilden nog even doorpraten over zaken die Martine in haar presentatie had genoemd. Zaken rond veiligheid en aansprakelijkheid waren ook tijdens de 10-minutengesprekken terugkerende thema's.

4.4 Veilig werken in het Repair Café

“Het gaat goed tot het fout gaat”, zei Barend Bierman van Repair Café Piershil. Samen met Alex van Doorn (Breda) en Gerald Niekrake (Culemborg) probeerde hij in een uur tijd het belang van veilig werken duidelijk te maken.

Een goede reparateur is niet per definitie een veilig werkende reparateur, constateerden Barend, Alex en Gerald. Iedereen kan fouten maken en een ongeluk zit in een klein hoekje. Daarom is het volgens de drie experts altijd nodig om aandacht te blijven geven aan veiligheid. Dat begint al bij binnenkomst van de bezoekers. Zorg dat de bezoekers de huisregels kennen én tekenen. Controleer de aardlekschakelaars en het gereedschap. Durf om hulp te vragen als je twijfelt en wijs elkaar op onhandigheden.

De drie begeleiders wezen op het belang van de handleiding ‘Veilig werken in het Repair Café’, van Stichting Repair Café. De meest recente versie van dit document is altijd te downloaden via de Facebookgroep voor vrijwilligers: facebook.com/groups/RepairCafeNederland en het Repair Café-forum: <http://repaircafe-forum.org/nederlands>. Ook adviseerden ze veiligheidsvoorschriften met alle vrijwilligers van je Repair Café te bespreken.

Meer weten? Mail Barend Bierman: barendbierman@hotmail.com.

4.5 Repareren en recyclen met kinderen

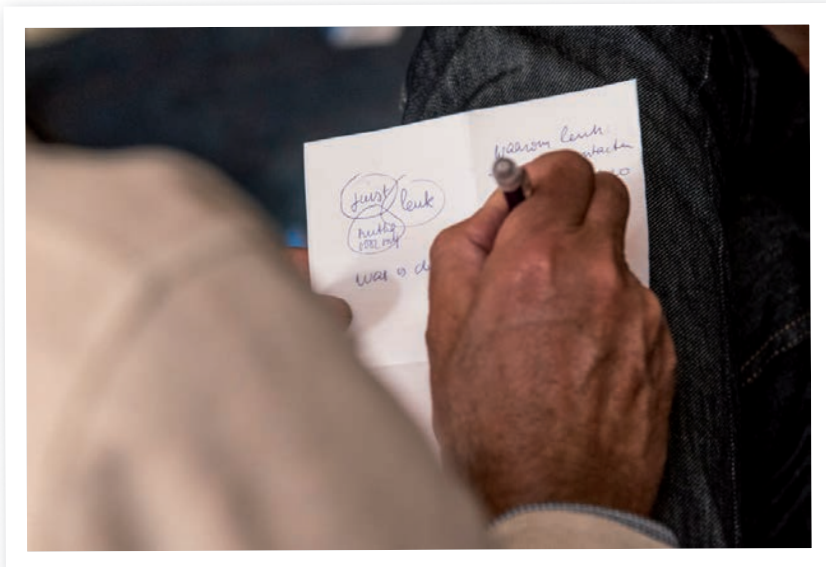
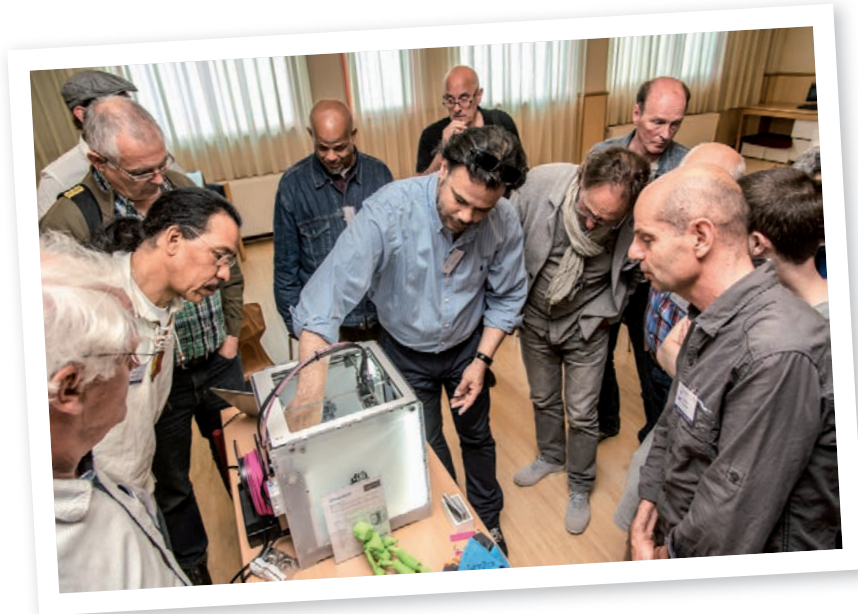
Recyclen of repareren? De jonge, enthousiaste Timmy de Vos wil het allebei. Twee jaar geleden startte hij in Eindhoven de E-waste Race: een inzamelactie waarbij basisschoolleerlingen oude elektronica verzamelen voor recycling en les krijgen over het belang van hergebruik.

Inmiddels heeft Timmy al 24 E-waste Races georganiseerd met 233 scholen. Per race wordt ongeveer 12.000 kilo aan afgedankte apparatuur opgehaald. "Geweldig, maar ik wil dat de kinderen ook leren dat ze spullen kunnen repareren. En daar weten jullie meer van dan ik", zei Timmy tijdens zijn sessie tegen de aanwezige reparateurs.

Repair Café Eindhoven-Woensel doet al mee aan de E-waste Races in Eindhoven. Dat gaat volgens Timmy heel goed, maar hoe breiden we het Eindhovense model uit? Hoe kunnen Repair Cafés een bijdrage leveren aan de race, en hoe verzorg je een educatieve reparatie-workshop voor kinderen?

Wil je meedoen met een E-waste race, heb je vragen of ideeën? Bekijk de website ewasterace.nl en mail Timmy: timmy@ewasterace.nl.

4.6 Koudwatervrees voor 3D-printen?

Albert Falck van Lay3rs is ervan overtuigd dat de 3D-printer binnen vijf jaar vanzelfsprekend zal zijn in ons dagelijks leven. Tijdens zijn workshop werd gefascineerd maar ook terughoudend gereageerd. Door over de geschiedenis en de basisprincipes van het 3D-printen te vertellen, probeerde Albert de koudwatervrees weg te nemen. Ook liet hij enkele geprinte onderdelen zien. "Je moet de 3D-printer zien als een nieuw stuk gereedschap", zei Albert. "Ja, het is nu nog vrij prijzig en je moet veel oefenen voor je het onder de knie hebt. Maar het is wel de toekomst."

Wil je ook kennismaken met de 3D-printer? Vraag Albert naar de mogelijkheden: albert@lay3rs.nl. En bekijk eens de online databases voor 3D-ontwerpen van bijvoorbeeld Ikea-onderdelen: ikea.cgtrader.com en thingiverse.com.

4.7 Een Repair Café organiseren en financieren

Clemens Hens, organisator van Repair Café Eindhoven-Stratum, nam op de LRCD zijn 'Repair Café-regelijst' door: waar moet je allemaal aan denken als je een Repair Café gaat organiseren? Tijdens de sessie werd gesproken over verzekeringen en wettelijke aansprakelijkheid. Over veilige werkplekken, aardlekschakelaars, noodstops en ordelijk overzicht. Maar ook over subsidies, donaties en de fooienpot. Hoe maak je bezoekers daarop attent en hoe besteed je de binnengekomen fooi?

Tot slot gaf Clemens een tip: wees zuinig op de vrijwilligers. Luister goed naar hun opmerkingen en wensen. Meer weten over organisatie en financiën? Lees het Repair Café-startpakket! Tegen een vrijwillige bijdrage is de nieuwste versie altijd te bestellen via repaircafe.org/starten. Je kunt ook Clemens Hens mailen: c.hens@on.nl

4.8 Hoe komt jouw Repair Café in het nieuws?

Debbie Langelaan heeft ruim 25 jaar ervaring met journalistiek, PR en communicatie. Zij gaf tijdens de LRCD een mini-workshop 'nieuws maken'.

Voor nieuws heb je feiten nodig, cijfers, leuke quotes en een goede foto. 'Het Repair Café is zaterdag weer open' is geen nieuws, legde Debbie uit. 'Klokkemaker te gast bij het Repair Café' wel.

Maar waarom kwam ons bericht over de 1000e bezoeker niet in het nieuws, vroeg een Limburgse organisator. Daar kunnen verschillende redenen voor zijn, vertelde Debbie. Was het persbericht wel kort, krachtig en duidelijk genoeg? Stond de essentie wel in de eerste alinea? Hadden de organisatoren wel een interessante foto meegestuurd? Bobo's, zoals de burgemeester, zijn volgens Debbie niet interessant. "Maar het kan ook dat jullie persbericht is verdrongen door belangrijker nieuws", zei ze. Haar advies: geef niet op, vraag anderen om hulp en blijf het proberen!

4.9 Mogelijkheden van het Repair Café-netwerk

Het Nederlandstalige Repair Café-netwerk telt maar liefst 477 Repair Cafés in Nederland en België. Zo'n groot netwerk biedt een hoop mogelijkheden. Maar hoe benut je die? Sessieleiders Nieske Kalkman en Tim Stok vertelden tijdens hun sessie eerst wat zij doen. Tim is bestuurslid van Stichting Repair Café International en Nieske probeert als medewerker het netwerk te versterken. Dit doet ze bijvoorbeeld door vrijwilligers met vergelijkbare ideeën aan elkaar te koppelen.

Vervolgens vroeg Nieske aan de deelnemers, hoe de stichting het netwerk nog meer kan helpen. Uit de reacties bleek weer hoe zelfstandig het netwerk tegenwoordig is: de deelnemers bespraken vooral hoe Repair Cafés elkaar kunnen ondersteunen en hoe kunnen ze samen plannen uitvoeren. Ideeën? Deel ze met de Repair Cafés in jouw buurt (zie Repaircafe.org/ bezoeken) of in de Facebookgroep voor vrijwilligers: [Facebook.com/groups/RepairCafeNederland](https://www.facebook.com/groups/RepairCafeNederland).

4.10 Werken met vrijwilligers

"Haar verhaal was veelbelovend en boeiend", vertellen René van Laar en Peer van Halderen. Allebei volgden ze de sessie 'Werken met vrijwilligers'. Diana van den Eijden van Vrijwilligerspunt Eindhoven legde uit dat er verschillende groepen vrijwilligers zijn en dat je deze allemaal op eigen wijze moet behandelen. Ook vertelde ze dat een vrijwilliger zich aan de regels van het Repair Café dient te houden. Dat het normaal is dat je goede afspraken met elkaar maakt. En dat het goed is om evaluatiegesprekken te voeren, regelmatig en als daar speciale aanleiding voor is. Is iedereen nog tevreden en zo nee, wat kunnen we anders doen.

Wil je meer tips over werken met vrijwilligers? Neem contact op met een vrijwilligerscentrale bij jou in de buurt of bezoek de website Vrijwilligerswerk.nl.

4.11 Ervaringen uitwisselen

Het Repair Café in stadsdeel Noord heeft vaak geen idee wat het Repair Café in stadsdeel Zuid doet. Maar in Noord zijn ze wel dikke vriendjes met een reparatieteam uit een dorp verderop. Dat bleek uit de sessie waarin twee keer veertien vrijwilligers hun ervaringen uitwisselden. Leuke voorvallen, lastige bezoekers, problemen met reparaties: uiteenlopende onderwerpen passeerden de revue.

Gespreksleider Dick Smid (Repair Café Eindhoven-Woensel) koppelde collega-reparateurs per regio aan elkaar. Zo ontstond de vraag: hoe organiseren Repair Cafés uit dezelfde omgeving samen een specialistische sessie?

Wil je ervaringen uitwisselen met collega-reparateurs en samen nieuwe ideeën bedenken? Bezoek dan eens een ander Repair Café bij jou in de buurt. En sluit je aan bij de Facebookgroep voor vrijwilligers: [Facebook.com/groups/RepairCafeNederland](https://www.facebook.com/groups/RepairCafeNederland).

5. Afsluiting

De LRCD in Eindhoven werd afgesloten met een Brabants gezellige borrel. Toen iedereen na de sessies weer terugkwam in de aula, stond er al wijn, bier en fris klaar. De leerlingen van het Novalis, die de catering verzorgden, hadden ook aan nootjes en olijven gedacht. In de aula, maar ook buiten in de tuin, werd nog even nagepraat, bijvoorbeeld over de vraag: welk Repair Café organiseert de LRCD volgend jaar?

Wil jij je collega's uit Nederland en Vlaanderen volgend jaar bij jou in de regio ontvangen, mail dan naar info@repaircafe.org. Het team van Stichting Repair Café International legt je graag uit wat de mogelijkheden zijn en hoe we het werk verdelen.

Weggoaien? Mooi niet!

